

Målnummer:	Ö1239-83	Avdelning:	
Domsnummer:	SÖ2874-83		
Avgörandedatum:	1983-11-18		
Rubrik:	Skatter som påförts ett bolag genom icke lagakraftvunna beslut och grundats på skönstaxeringar har av staten åberopats till stöd för ansökan om bolagets försättande i konkurs. Fråga om förutsättningarna för att sådant anspråk på skatt skall kunna anses innefatta klar fordran som avses i 4 § konkurslagen.		
Lagrum:	4 § konkurslagen (1921:225)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• NJA 1956 s. 417• NJA 1967 s. 341		

REFERAT

Staten genom kronofogdemyndigheten i Stockholm ansökte hos konkursdomaren vid Stockholms TR att Atix Multibranch AB måtte försättas i konkurs enligt 1 och 4 §§ konkurslagen. Som stöd för sin ansökan åberopade kronofogdemyndigheten anspråk på skatter som påförts bolaget, tillhoppa 49 655 kr.

Bolaget bestred ansökningen och målet hänsköts till TR:n. Som grund för bestridandet anförde bolaget, att skatterna var skönsmässigt åsatta och att bolaget skulle komma att överklaga taxeringarna.

TR:n (rådmannen Tjulander) anförde i beslut d 30 maj 1983: TR:n gör följande bedömning. Skattefordringarna är förfallna till betalning. Svaranden har medgivits uppskov med målets handläggning för att få tillfälle att förete självdeklarationer samt visa att taxeringarna överklagats och att betalningsanstånd begärts. Svaranden har emellertid ej genom uppvisande av deklara-tions- eller besvärshandlingar eller på annat sätt visat skäl för att skatterna skulle komma att ändras. De får därför betraktas som klara fordringar.

Svaranden är bokföringsskyldig och har trots uppmaning av sökanden att betala skatteskulden underlåtit att göra detta inom en vecka. Sökanden har inom tre veckor därefter sökt svaranden i konkurs och skulden är alltså ej till fullo betald. På grund härav och då annat ej visats skall svaranden anses insolvent.

TR:n försätter svaranden i konkurs enligt 1 och 4 §§ KL.

Bolaget anförde besvär i Svea HovR och yrkade att konkursbeslutet måtte upphävas. Bolaget uppgav att vägtrafikskatt, 645 kr, som påförts bolaget erlagts i mars 1983 samt att bolaget upprättat deklara-tioner, som ingivits till skattemyndigheterna, och hos länsrätten anför-t besvär med yrkande att påförda skatter skulle undanröjas.

HovR:n (hovrättslagmannen Wilhelmson, hovrättsråden Green och Westin, referent, samt adj led Tidholm) lämnade i beslut d 6 juli 1983 besvärerna utan bifall.

Bolaget anförde besvär och yrkade upphävande av konkursbeslutet. Bolaget

framhöll att klar skuld ej förelåg vid tiden för konkursbeslutet och hänvisade därvid till av bolaget lämnade uppgifter angående utgången i skatteärendena.

Riksskatteverket förklarade sig inte ha något att erinra mot ändringsyrkandet.

Målet avgjordes efter föredragning.

Föredraganden, RevSkr M. hemställde i betänkande att HD måtte meddela följande beslut: Till stöd för ansökningen om bolagets försättande i konkurs jämlikt 4 § KL åberopade kronofogdemyndigheten skattefordringar för åren 1980-1982, B-skatt, kvarstående skatt, mervärdeskatt allt jämte restavgifter samt vägtrafikskatt. Skatterna (förutom vägtrafikskatten) hade skönsmässigt påförts bolaget. Bolaget bestred konkursansökningen. Vid tidpunkten för konkurs beslutet hade från bolagets sida självdeklarationer påbörjats, som skulle ligga till grund för överklagande av skönstaxeringarna. Samtidigt med överklagande av konkursbeslutet anfördes besvär hos respektive skattemyndigheter. Lokala skattemyndigheten i Stockholm har genom beslut d 17 juni 1983 jämkat den påförda B-skatten för år 1982 till 0 kr och d 1 juli 1983 meddelat anstånd med inbetalande av påförd kvarstående skatt för år 1981. LSt:n i Stockholms län har genom beslut d 21 juni 1983 fastställt att någon mervärdeskatt för åren 1980-1981 ej skall utgå. Ifrågavarande beslut har vunnit laga kraft. Vad angår den kvarstående skatten har vederbörande taxeringsintendent i yttrande till länsrätten i Stockholm tillstyrkt bifall till besvären, innebärande att ingivna självdeklarationer för taxeringsåret 1981, där den beskattningsbara inkomsten upptogs till 0 kr, skall läggas till grund för taxeringen. Vad slutligen angår vägtrafikskatten har denna obestridd erlagts före konkursbeslutet.

Genom vad sålunda förekommit är numera utrett att de skattefordringar, som låg till grund för konkursansökningen, till stor del bortfallit och att taxeringsintendenten i återstående del tillstyrkt bifall till besvären, enligt vilka någon skattskyldighet ej skulle åvila bolaget. Vid sådana förhållanden kan, vid den bedömning som nu skall ske, av kronofogdemyndigheten åberopade skattefordringar ej anses ha innefattat klar fordran på sätt som anges i 4 § KL.

HD lämnar därför med ändring av HovR:ns beslut konkursansökningen utan bifall.

HD (JustR:n Hult, Fredlund, Welamson, Vängby, referent, och Bengtsson) fattade följande slutliga beslut:

Skäl. Till stöd för ansökningen om bolagets försättande i konkurs åberopade kronofogdemyndigheten i TR:n anspråk på följande skatter som påförts bolaget, nämligen kvarstående skatt för taxeringsåret 1981, B-skatt för första-fjärde uppbördsåren åren 1982 och mervärdeskatt för åren 1980 och 1981. De olika skattebesluten var inte lagakraftvunna men skatterna var förfallna till betalning. Staten får anses ha styrkt sin behörighet att söka bolagets försättande i konkurs (se NJA 1956 s 417).

Kronofogden har grundat konkursansökningen på 4 § KL, dvs på att bolaget trots uppmaning underlåtit att betala klar och förfallen skuld. Innan konkurslagen ändrades år 1975 återfanns motsvarande konkursgrund i 3 § KL. Enbart den omständigheten att debiterad skatt måste betalas, oavsett om ändring söks, medförde före lagändringen ej att en påförd och förfallen skatt var att anse som klar enligt konkurslagen (jfr NJA 1967 s 341). Det förhållandet, att 4 § KL i sin nuvarande lydelse upptar en regel om presumtion för obestånd medan dåvarande 3 § innehöll en absolut konkursgrund, kan inte anses föranleda en ändring av denna ståndpunkt (jfr prop 1975:6 s 161 f).

Bolaget har anfört att de påförda skatter som åberopats till stöd för konkursansökningen har grundats på skönstaxeringar. Även skatt som påförts till följd av skönstaxering torde visserligen under vissa förutsättningar kunna betraktas som klar skuld vid tillämpningen av 4 § KL. Väsentligen kommer

härvidlag i betraktande fall, där den skattskyldige i konkursansökningsmålet inte i beaktansvärd grad är verksam för att söka klarlägga till vilket belopp skatten rätteligen bör uppgå eller där invändningar som han framför mot skönstaxeringen måste bedömas som uppenbart ogrundade. Vid den bedömning som nu skall ske är emellertid läget ett helt annat. I fråga om kvarstående skatt för taxeringsåret 1981 har vederbörande taxeringsintendent i yttrande d 6 sept 1983 till länsrätten i Stockholm tillstyrkt bifall till av bolaget anförda besvär, innebärande att den till besvären fogade deklarationen, som angav att bolaget ej haft inkomst, skulle läggas till grund för taxeringen. Lokala skattemyndigheten i Stockholms fögderi har genom beslut d 17 juni 1983 jämkat den påförda B-skatten för 1982 till 0 kr. LSt:n i Stockholms län har genom två särskilda beslut d 21 juni 1983 avkortat påford mervärdeskatt för åren 1980 och 1981 till 0 kr.

Vid nu angivna förhållanden kan statens i konkursansökningen åberopade anspråk på skatt inte anses ha innefattat klar fordran. Konkursansökningen skall därför lämnas utan bifall.

Slut. Med upphävande av domstolarnas beslut lämnar HD konkursansökningen utan bifall.

Sökord: Skatt; Skönstaxering; Konkurs; Klar fordran

Litteratur:
